НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЗДОРОВ'Я, РЕАБІЛІТАЦІЇ ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

КАФЕДРА ТЕРАПІЇ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Науково-методичною радою
(протокол № 5 від 28 серпня 2026 р.)
Голова Науково-методичної ради університету
_____ Оксана ШИНКАРУК

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

КВАЛІФІКАЦІЙНА НАУКОВА РОБОТА

рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)
спеціальність: І7 Терапія та реабілітація
освітньо-наукова програма: Фізична терапія, ерготерапія
статус освітнього компонента: обов'язковий
код освітнього компонента в освітньо-науковій програмі: ОК.12
мова навчання: українська

Київ - 2026

РОЗРОБНИК(И):

Олена ЛАЗАРЄВА, завідувач кафедри терапії та реабілітації, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, olazarieva@uni-sport.edu.ua
Ірина ЖАРОВА, професор кафедри терапії та реабілітації, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, izharova@uni-sport.edu.ua

РЕКОМЕНДОВАНО:
Кафедрою терапії та реабілітації
(засідання кафедри від 17.08.2026 р., протокол № 22)

Завідувач кафедри _____ доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор Олена ЛАЗАРЄВА

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми _____ Олена ЛАЗАРЄВА

Начальник
навчально-методичного відділу _____ Ольга Д`ЯЧЕНКО

Начальник відділу забезпечення
якості вищої освіти _____ Сергій ПОПОВИЧ

Анотація. Формування загальних і фахових компетентностей, зокрема здатності самостійно здійснювати оригінальні наукові дослідження, розв’язувати комплексні проблеми професійної та дослідницько-інноваційної діяльності у сфері фізичної терапії та ерготерапії, переосмислювати наявні й створювати нові цілісні знання, розробляти та науково обґрунтовувати інноваційні підходи, спрямовані на розвиток професійних практик, удосконалення реабілітаційних послуг; оформлення результатів у вигляді дисертації. Основний фокус спрямовано на: вимоги до змісту та оформлення кваліфікаційної наукової роботи; послідовність та зміст етапів наукового дослідження та підготовки кваліфікаційної наукової роботи; критерії оцінювання етапів виконання наукового дослідження, порядок захисту. Обсяг ОК – 9 кредитів ЄCTS. Атестація здійснюється на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації разовою спеціалізованою вченою радою, утвореною закладом вищої освіти чи науковою установою, які мають акредитовану освітню програму третього рівня вищої освіти з відповідної спеціальності.

Abstract. The development of general and professional competencies—specifically the ability to independently conduct original scientific research; solve complex problems within professional, research, and innovation activities in the fields of physical therapy and occupational therapy; critically re-evaluate existing knowledge and generate new, comprehensive knowledge; and develop and scientifically substantiate innovative approaches aimed at advancing professional practices and improving rehabilitation services—culminating in the presentation of findings in the form of a dissertation. The primary focus is on the requirements for the content and formatting of the qualifying scientific work; the sequence and content of the stages involved in scientific research and the preparation of the qualifying scientific work; the criteria for evaluating the research process; and the procedure for the defense. The course component carries 9 ECTS credits. Final assessment is conducted through a public defense of the scientific work (dissertation) before a temporary specialized academic council, established by a higher education institution or research institution that offers an accredited third-level higher education program in the relevant specialty.

Мета освітнього компонента – формування здатності до самостійної наукової, дослідницько-інноваційної та організаційної діяльності у фізичній терапії, ерготерапії; розв'язання комплексних наукових і професійних проблем; критичне переосмислення наявних знань; адаптація міжнародновизнаних практик та підходів, заснованих на доказах, до національного контексту; наукове обґрунтування і створення нових інноваційних, чи заняттєвоорієнтованих, чи клієнтоорієнтованих підходів з метою підвищення якості реабілітаційних послуг; оформлення результатів власного наукового дослідження у вигляді дисертації.

Перелік компетентностей, які формуються під час реалізації освітнього компонента відповідно до освітньо-наукової програми «Фізична терапія, ерготерапія» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю І7 Терапія та реабілітація

Шифр	Компетентності
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК01. Здатність до абстрактного, критичного та системного мислення, аналізу й синтезу інформації, генерування нових ідей. ЗК02. Здатність здійснювати наукову та професійну комунікацію, співпрацювати в міжнародному та міжкультурному середовищі. ЗК03. Здатність до самостійного навчання, безперервного професійного та наукового розвитку, автономної й відповідальної діяльності. ЗК04. Здатність розв'язувати складні проблеми, ухвалювати обґрунтовані рішення в умовах невизначеності, виявляти ініціативу та працювати в міждисциплінарному середовищі. ЗК05. Здатність діяти на засадах громадянської відповідальності, демократичних цінностей, поваги до прав людини та культурного різноманіття, а також дотримуватися принципів сталого розвитку в професійній і науковій діяльності.
Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)	ФК01. Здатність критично оцінювати результати фундаментальних і прикладних досліджень, здійснювати системний аналіз розвитку фізичної терапії та ерготерапії в Україні й інших країнах, науково обґрунтовувати адаптацію міжнародних професійних практик, заснованих на доказах, до національного контексту, визначати перспективні напрями вдосконалення професійної практики та реабілітаційних послуг. ФК02. Здатність виявляти та формулювати актуальні наукові проблеми, генерувати нові наукові ідеї та гіпотези, здійснювати оригінальні дослідження, спрямовані на переосмислення наявних і створення нових знань, підходів і професійних практик у фізичній терапії, ерготерапії та суміжних міждисциплінарних напрямах з урахуванням їхньої суспільної значущості. ФК03. Здатність обґрунтовувати та застосовувати методологію наукових досліджень, розробляти дизайн дослідження, обирати й використовувати відповідні методи збору, аналізу та інтерпретації даних для розв'язання актуальних наукових і практичних проблем фізичної терапії та ерготерапії. ФК04. Здатність презентувати, аргументовано обговорювати та поширювати результати наукових досліджень та інноваційних розробок у сфері фізичної терапії та ерготерапії українською й англійською (іноземною) мовами, критично аналізувати

	іншомовні наукові джерела та здійснювати наукову комунікацію в міжнародному академічному середовищі. ФК05. Здатність використовувати сучасні інформаційні та цифрові технології, спеціалізовані бази даних, електронні наукові ресурси й програмне забезпечення для проведення досліджень, аналізу та інтерпретації даних, а також забезпечення освітньої діяльності у сфері фізичної терапії та ерготерапії. ФК07. Здатність прогнозувати вплив наукових досліджень у сфері фізичної терапії та ерготерапії на людину і суспільство, відповідати за отримані наукові результати, дотримуватися принципів дослідницької етики та академічної доброчесності у науковій, науково-педагогічній і професійній діяльності. ФК08. Здатність здійснювати професійне лідерство, організовувати та координувати міжпрофесійну взаємодію, ухвалювати обґрунтовані управлінські рішення, ініціювати організаційні та професійні зміни, здійснювати адвокацію розвитку фізичної терапії та ерготерапії.

Обсяг освітнього компонента – 9 кредитів ЄКТС, які розподіляються у годинах:

Форми навчання	Види навчальних занять				Самостійна робота	Разом
	лекції	лабораторні	практичні	семінарські		
Денна					270	270
Заочна					270	270

Статус освітнього компонента: обов'язковий.

Передумови для реалізації освітнього компонента: успішне опанування навчальними дисциплінами на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти; виконання індивідуального плану наукової роботи.

Програма освітнього компонента.

Тематичний план освітнього компонента

Номер і назва етапу підготовки та написання наукового дослідження	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	л	п	с.р.	усього	л	п	с.р.
1. Вибір і затвердження теми та обґрунтування дисертаційного дослідження. Розроблення індивідуального плану дисертаційного дослідження. Створення та опрацювання фонду інформаційних джерел за темою дисертаційного дослідження	30			30	30			30

2. Написання 1-го розділу дисертаційної роботи «Стан питання (огляд джерел)». Підготовка 1-ї публікації	30			30	30			30
3. Написання 2-го розділу дисертаційної роботи «Методи та організація дослідження»	30			30	30			30
4. Проведення основних досліджень; підготовка зведених таблиць результатів досліджень, статистична обробка даних	30			30	30			30
5. Написання 3-го розділу дисертаційної роботи за результатами власних досліджень. Підготовка 2-ої публікації, доповідей на наукових заходах різного рівня	30			30	30			30
6. Написання 4-го розділу дисертаційної роботи за результатами власних досліджень. Підготовка 3-ої публікації, доповідей на наукових заходах різного рівня	30			30	30			30
7. Написання 5-го розділу «Аналіз та узагальнення результатів дослідження», висновків дисертаційної роботи	30			30	30			30
8. Оформлення та представлення готової дисертаційної роботи; проходження попереднього обговорення на кафедрі	30			30	30			30
9. Проведення попередньої експертизи дисертаційної роботи; надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. Захист дисертаційної роботи у разовій спеціалізованій вченій раді	30			30	30			30
Всього годин:	**270**			**270**	**270**			**270**

Зміст етапів підготовки та написання наукового дослідження

1. Вибір і затвердження теми та обґрунтування дисертаційного дослідження. Розроблення індивідуального плану дисертаційного дослідження. Створення та опрацювання фонду інформаційних джерел за темою дисертаційного дослідження.

Обгрунтування вибору теми дисертаційного дослідження – зв’язок теми із сучасними дослідженнями у відповідній галузі знань шляхом критичного аналізу з визначенням сутності наукової проблеми або завдання.

Розробка індивідуального плану дисертаційного дослідження – термінів і змісту етапів наукового дослідження.

Створення та опрацювання фонду інформаційних джерел із використанням сучасних інформаційних та цифрових технологій, спеціалізованих баз даних,

електронних наукових ресурсів для аналізу й синтезу інформації, що дозволить виявити та сформулювати актуальні наукові проблеми, мету, завдання, об'єкт (процес або явище, що породжує проблемну ситуацію) і предмет (міститься в межах об'єкта) дослідження, наукову новизну (нові наукові ідеї та положення із зазначенням їх відмінності від вже існуючих), визначити адекватні методи оцінки функціонального стану, активності, участі та якості життя та провести оригінальні дослідження, спрямовані на переосмислення наявних і створення нових знань, підходів і професійних практик у фізичній терапії, ерготерапії.

2. Написання 1-го розділу дисертаційної роботи «Стан питання (огляд джерел)». Підготовка 1-ї публікації.

Систематизація та окреслення основних етапів наукової думки за розв'язуваною проблемою: оцінка результатів фундаментальних і прикладних досліджень, системний аналіз обраної проблеми в Україні й інших країнах, наукове обґрунтовування адаптації міжнародних професійних практик заснованих на доказах до національного контексту, визначення невирішених питань та перспективних напрямів вдосконалення професійної практики та реабілітаційних послуг, визначення свого місця у розв'язанні наукового завдання.

Підготовка публікації: презентувати, аргументовано обговорювати та поширювати результати наукових досліджень та інноваційних розробок у сфері фізичної терапії та ерготерапії.

3. Написання 2-го розділу дисертаційної роботи «Методи та організація дослідження».

Обґрунтовування та опис методології наукових досліджень, розробка та опис дизайну дослідження, обрання й опис відповідних методів, інформаційних та цифрових технологій, спеціалізованого програмного забезпечення для проведення досліджень, збору, аналізу та інтерпретації даних для розв'язання актуальних наукових і практичних проблем фізичної терапії та ерготерапії.

Організація дослідження використовуючи професійне лідерство, організація та координація міжпрофесійної взаємодії під час проведення дослідження, ухвалювати обґрунтовані управлінські рішення, ініціювати організаційні та професійні зміни, здійснювати адвокацію розвитку фізичної терапії та ерготерапії.

4. Проведення основних досліджень; підготовка зведених таблиць результатів досліджень, статистична обробка даних.

Вивчення процесів відновлення та оптимізації функціонування осіб із порушеннями рухових і пов'язаних із ними функцій, що впливають на активність та участь людини; вивчення взаємозв'язку між людиною, заняттєвою активністю та середовищем, із дотриманням принципів дослідницької етики та прогнозування впливу дослідження на людину.

5. Написання 3-го розділу дисертаційної роботи за результатами власних досліджень. Підготовка 2-ої публікації, доповідей на наукових заходах різного рівня.

Інтерпретування, аналіз, критичне оцінювання достовірності, відтворюваності й обґрунтованості результатів власних досліджень;

систематизація отриманих результатів щодо функціонування осіб із порушеннями рухових і пов'язаних із ними функцій, що впливають на активність та участь людини.

Підготовка 2-ої публікації, доповідей на наукових заходах різного рівня: презентувати, аргументовано обговорювати та поширювати результати наукових досліджень та інноваційних розробок у сфері фізичної терапії та ерготерапії.

6. Написання 4-го розділу дисертаційної роботи за результатами власних досліджень. Підготовка 3-ої публікації, доповідей на наукових заходах різного рівня.

Розробка та опис сучасних та інноваційних підходів, методів й технологій фізичної терапії з урахуванням індивідуальних можливостей, потреб і цілей людини та впливу факторів середовища; розв'язання комплексних наукових та професійних проблем ерготерапії; розробка сучасних й інноваційних підходів до забезпечення та оптимізації заняттєвої активності й участі людини, заняттєвої справедливості, інклюзії та безбар'єрності.

Інтерпретування, аналіз, критичне оцінювання достовірності, відтворюваності й обґрунтованості результатів повторних досліджень функціонування осіб із порушеннями рухових і пов'язаних із ними функцій, що впливають на активність та участь людини (за необхідності, згідно плану наукових досліджень).

Підготовка 3-ої публікації, доповідей на наукових заходах різного рівня: презентувати, аргументовано обговорювати та поширювати результати наукових досліджень та інноваційних розробок у сфері фізичної терапії та ерготерапії.

7. Написання 5-го розділу «Аналіз та узагальнення результатів дослідження», висновків дисертаційної роботи.

Аналіз та узагальнення отриманих результатів, оцінка досягнення встановлених цілі та завдань дослідження. Визначення практичного та теоретичного значення отриманих результатів для покращення розвитку та організації реабілітаційних послуг. Аналіз впливу отриманих результатів на суспільні, етичні та культурні аспекти наукової і професійної діяльності у сфері фізичної терапії та ерготерапії, оцінювання соціальної значущості результатів дослідження.

8. Оформлення та представлення готової дисертаційної роботи; проходження попереднього обговорення на кафедрі.

Використання довідника до оформлення дисертацій здобувачів ступеня доктора філософії в Національному університеті фізичного виховання і спорту України. Оформлення відповідних документів. Визначення та планування пріоритетів власного безперервного професійного й наукового розвитку.

9. Проведення попередньої експертизи дисертаційної роботи; надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. Захист дисертаційної роботи у разовій спеціалізованій вченій раді.

Очікувані результати від реалізації освітнього компонента: проведення здобувачем власного наукового дослідження та оформлення його результатів у вигляді дисертації, завдяки:

знанням: про науково-доказове підґрунтя програмування втручань у фізичній терапії та ерготерапії для різних верств населення; методологічні основи організації процесу надання реабілітаційної допомоги в сучасних умовах;

вмінням*:* виявляти та формулювати наукові проблеми у фізичній терапії та ерготерапії; генерувати нові та оригінальні ідеї; висувати гіпотези; відображати і встановлювати зв'язки між компонентами; проводити аналіз інформації; обирати відповідні методи для ефективного вирішення конкретних науково-практичних завдань у фізичній терапії та ерготерапії; використовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій діяльності.

Перелік програмних результатів навчання, яких досягають під час реалізації освітнього компонента відповідно до освітньо-наукової програми «Фізична терапія, ерготерапія» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю І7 Терапія та реабілітація

Шифр	Результати навчання (РН)
РН	РН01. Критично аналізувати та переосмислювати сучасні наукові концепції, теорії, методологічні підходи й результати фундаментальних і прикладних досліджень у фізичній терапії, ерготерапії та суміжних галузях знань, визначати перспективні напрями розвитку науки і професійної практики з урахуванням міжнародного досвіду та актуальних суспільних викликів. РН02. Генерувати нові наукові ідеї, формулювати й перевіряти наукові гіпотези, розробляти та обґрунтовувати нові концептуальні підходи до розв'язання складних проблем фізичної терапії та ерготерапії, визначати їхню наукову новизну, теоретичне та практичне значення. РН03. Самостійно розробляти дизайн, планувати та виконувати оригінальні наукові дослідження у фізичній терапії та ерготерапії, обґрунтовувати вибір методів дослідження, оцінювати їхні обмеження, ухвалювати аргументовані методологічні рішення в умовах невизначеності, інтерпретувати отримані результати з дотриманням принципів дослідницької етики та академічної доброчесності. РН04. Здійснювати пошук, систематизацію та критичне оцінювання наукової інформації, обробляти й аналізувати емпіричні дані із застосуванням сучасних статистичних методів, цифрових технологій, спеціалізованих баз даних та програмного забезпечення, оцінювати достовірність, відтворюваність і обґрунтованість результатів наукових досліджень у фізичній терапії та ерготерапії.

	РН05. Критично оцінювати наукові докази, обґрунтовувати адаптацію міжнародно визнаних професійних практик, заснованих на доказах, до національного контексту, визначати шляхи впровадження результатів наукових досліджень у фізичну терапію та ерготерапію для вдосконалення реабілітаційних втручань і послуг, спрямованих на оптимізацію функціонування, активності та участі людини, забезпечення заняттєвої активності, інклюзії та доступності реабілітаційних послуг. РН06. Розробляти й обґрунтовувати наукові та інноваційні проєкти у сфері фізичної терапії та ерготерапії, зокрема міждисциплінарні, планувати їх реалізацію та ресурсне забезпечення, готувати грантові пропозиції, оцінювати перспективи практичного використання результатів досліджень і визначати можливості захисту прав інтелектуальної власності. РН07. Презентувати, аргументовано обговорювати та поширювати результати власних наукових досліджень у сфері фізичної терапії та ерготерапії українською й англійською мовами, готувати наукові публікації відповідно до міжнародних академічних вимог, здійснювати наукову комунікацію з фахівцями різних галузей знань і нефахівцями в національному та міжнародному академічному й міжкультурному середовищі. РН09. Демонструвати лідерство та професійну автономію, організовувати й координувати міжпрофесійну взаємодію, ухвалювати обґрунтовані організаційні й управлінські рішення у сфері фізичної терапії та ерготерапії, здійснювати адвокацію розвитку професій і сприяти підвищенню суспільного розуміння їхньої ролі в системі охорони здоров'я. РН10. Аналізувати суспільні, етичні та культурні аспекти наукової і професійної діяльності у сфері фізичної терапії та ерготерапії, оцінювати соціальну значущість результатів досліджень, обґрунтовувати рішення з урахуванням прав людини, демократичних цінностей, принципів інклюзивності, недискримінації, культурного різноманіття та сталого розвитку.

Порядок оцінювання результатів навчання:

Рік підготовки	Зміст наукової роботи здобувача*	Форма контролю
1 рік	**Перше звітування:** розроблення індивідуального плану наукової роботи здобувача; затвердження теми та обґрунтування дисертаційної роботи;	Затвердження теми та обґрунтування наукового

	підготовки плану досліджень; створення та опрацювання фонду джерел за темою дисертаційного дослідження. **Друге звітування:** аналіз джерел з тематики дослідження; написання 1-го розділу дисертаційної роботи «Стан питання (огляд джерел)»; наявність 1-ї публікації.	дослідження. Звітування про хід виконання індивідуального плану здобувача двічі на рік
2 рік	**Перше звітування:** написання 2-го розділу дисертаційної роботи «Методи та організація досліджень»; наявність матеріалів основних досліджень (протоколи, анкети); **Друге звітування:** наявність 2-х публікацій, виступів з доповідями на конференціях різного рівня; написання 3-го розділу дисертаційної роботи «Результати власних досліджень»; підготовка зведених таблиць результатів досліджень, статистична обробка даних.	Звітування про хід виконання індивідуального плану здобувача двічі на рік
3 рік	**Перше звітування:** виконання індивідуального плану наукової роботи; наявність публікацій; написання 4-го та 5-го розділів дисертаційної роботи; наявність довідки про впровадження в практику результатів досліджень. **Друге звітування:** представлення дисертаційної роботи в повному обсязі.	Звітування про хід виконання індивідуального плану здобувача двічі на рік
4 рік	**Перше звітування:** представлення закінченої дисертаційної роботи і проходження попереднього обговорення на кафедрі. **Друге звітування:** проведення попередньої експертизи; надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації; захист дисертаційної роботи у разовій спеціалізованій вченій раді.	Звітування про хід виконання індивідуального плану здобувача двічі на рік.

***** Порядок звітування може змінюватися відповідно до індивідуального навчального плану аспіранта

Рекомендовані основні та додаткові інформаційні ресурси:

Основні:

1. Вимоги до оформлення дисертацій здобувачів ступеня доктора філософії в Національному університеті фізичного виховання і спорту України : науковий довідник [Електронний ресурс] / О. В. Борисова, І. О. Когут, В. Л. Маринич та ін. Київ : НУФВСУ, 2023. 47 с. https://uni-sport.edu.ua/sites/default/files/vymogy_do_oforml._dys._nauk._dovidnyk_31_05_23.pdf.

2. Управління науковими проєктами : навч. посіб. / О. О. Кулініч та ін. Дніпро : ДДУВС, 2024. 124 с. ISBN 978-617-560-067-2.

3. Foundations of Clinical Research: Applications to Evidence-Based Practice / ed. L. G. Portney. — 4th ed. — Philadelphia : F. A. Davis Company, 2020. https://fadavispt.mhmedical.com/content.aspx?bookid=2885&sectionid=243179473

4. Appraisal of Guidelines for Research & Evaluation II (AGREE II) Instrument [Electronic resource] / AGREE Next Steps Consortium. — Hamilton, ON : AGREE Trust, 2013. URL: agreetrust.org

5. Knowledge Translation in Health Care: Moving from Evidence to Practice / ed. by S. E. Straus, J. Tetroe, I. D. Graham. 2nd ed. Chichester : Wiley-Blackwell, 2013. 424 p.

6. Опитувальник з Експертизи та Оцінки Настанов II. AGREE II : Повний посібник користувача та опитувальник / Консорціум AGREE ; пер. з англ. https://evidence-impact.org/storage/205/AGREE_II_Ukrainian.pdf